

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Øster Dahl

Børnehaven Øster Dahl er en del af distrikt Øst i Frederikshavn Kommune. Øster Dahl har 2 grupper – Svalestuen og Sommerfuglestuen. Vi er beliggende i en renoveret landejendom med store kuperede ude arealer. Vi har en have med bålplads, cykelbane, gynger, træer, skov og buske. På legepladsen har vi en fodboldbane, sandkasse og gynger. Desuden har vi en stald med høns og kaniner.

Vores børnesyn tager udgangspunkt i, at hvert barn er unikt og har forskellige forudsætninger og forskelligt udgangspunkt for udvikling og trivsel. Dette er vi bevidste om i mødet mellem barn og voksen. Vi arbejder dagligt med demokrati i selvvalgte aktiviteter.

Vi mener, at alle har ret til at indgå i en relation og et fælleskab. Alle børn er betydningsfulde, og er noget i sig selv. Vi voksne forventer, at børnene kan og vil være deltagende i hverdagens gøremål. Vi har klare intentioner med barnet, og skaber rammerne for gode læringsmiljøer gennem en positiv og anerkendende tilgang.

Vores hverdagsliv er præget af naturen og udelivet. Børnene er med i stalden og fodre dyrene, gøre rent og lærer helt naturligt at færdes i og omkring dyr. Begreber som empati, ro, nærvær og fordybelse er i højsædet, når vi færdes i stalden blandt dyrene.

Dagens måltider i Øster Dahl er præget af selvbestemmelse omkring maden. Vores måltider er i en behagelig og genkendelig atmosfære. Vi arbejder med bordskik, og vores måltider er en "stille stund" hvor både børn og voksne har faste pladser, dæmpet lys og en rolig omgangstone.

I Øster Dahl møder barnet kompetente voksne med store HJERTER og viljen til at skabe PLADS til et godt og udviklende børneliv.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehaven Øster Dahl. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehaven Øster Dahl, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppens sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Vi tilstræber at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børns egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

□

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

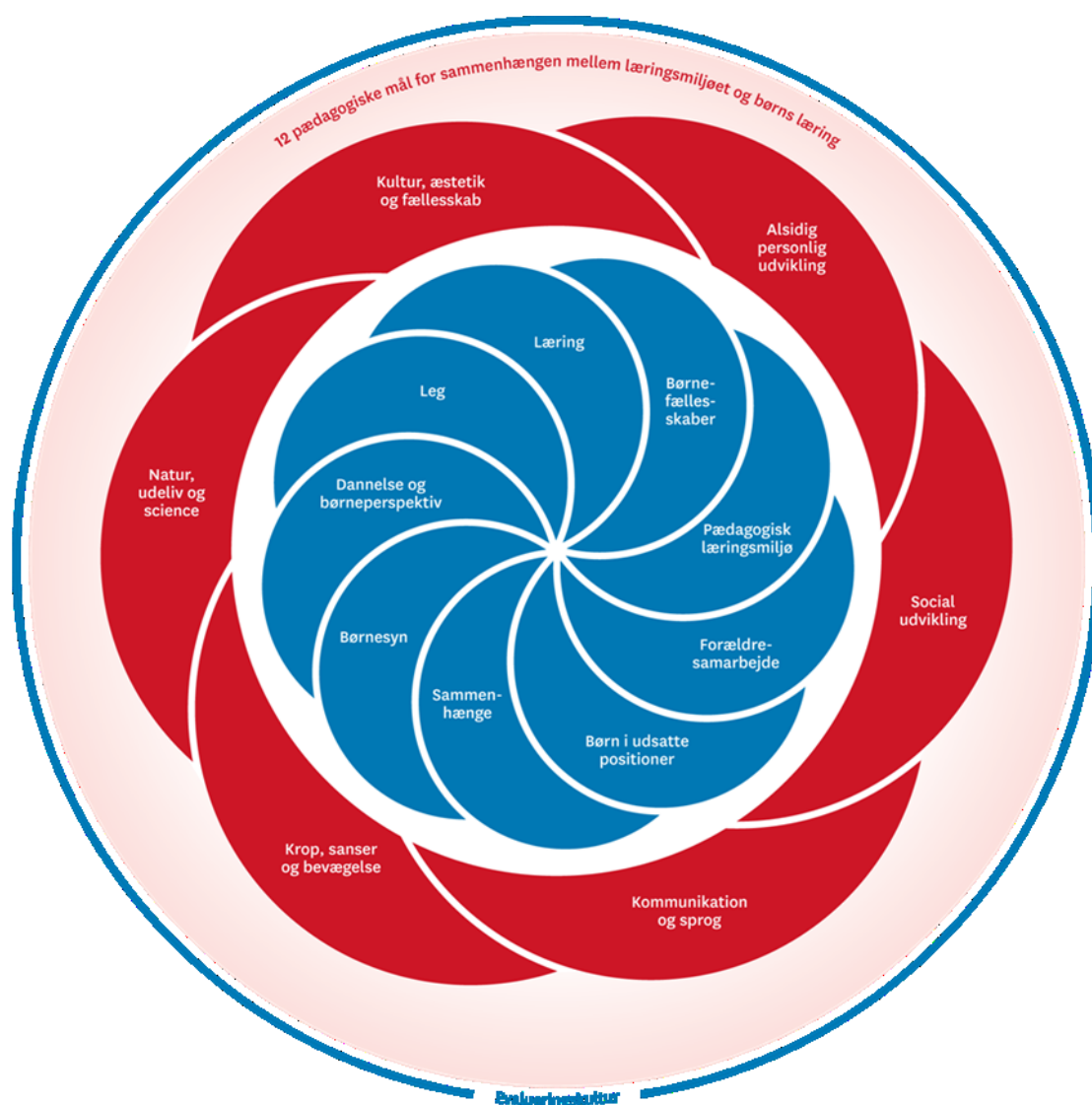
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehaven Øster Dahl forholder os til temaet
<p>Børnesyn</p> <p>Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Vores børnesyn kommer til udtryk i mange forskellige situationer i løbet af dagligdagen. I mødet mellem barn og voksen er vi opmærksomme på, at hvert barn har forskelligt udgangspunkt og forudsætninger for udvikling og trivsel. I praksis ses det dagligt i den rutineprægede måltidssituation.</p> <p><i>Kvalid skema 7 Udvikling af relationer: "Relationen mellem det pædagogiske personale og barnet i forbindelse med rutinesituationer er ofte præget af nærvær og opmærksomhed fra det pædagogiske personale".</i></p>

	<p>Eks.: Karsten er ny i børnehaven, og skal lære de faste rutiner omkring måltidet i børnehaven. Karsten har ingen erfaringer med mad fra en madkasse, og som regel er denne madkasse højt prioriteret i barnets og forældrenes tanker. I Øster Dahl ser man Karsten sætte sig til bords, fyldt op af forventning og glæde, og begynde med måltidet, selvom de øvrige børn venter på at alle er klar til måltidet. Karsten spiser med stor begejstring og optagethed, mens de øvrige børn på stuen afventer hinanden og øver bordskik.</p> <p>Vores børnesyn ses også i tilgangen til det enkelte barns legerelationer, hvor vi benytter os af en flexibel rammesætning: I praksis har det enkelte barn måske tryghed i en legerelation med et barn fra en anden stue eller gruppe. Her prioriterer vi dagligt, at disse relationer mellem børnene styrkes og udvikles. Ligeledes ses det dagligt i vores praksis, at vi rammesætter et læringsmiljø med henblik på at styrke barnets/børnenes legerelationer, tryghed osv.</p> <p><i>Kvalid skema 7 Udvikling af relationer: "Det pædagogiske personale er opmærksomme på relationers betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og arbejder derfor bevidst med relationer mellem voksne og børn samt indbyrdes mellem børn".</i></p> <p>Eks.: Seks 3-årige leger indendørs på en stue, mens de øvrige 20 børn leger udendørs eller fire 5-årige tager på lille udflugt i området, mens de øvrige børn er hjemme i børnehaven.</p> <p><i>Kvalid skema 1 Planlagte vokseninitierede aktiviteter: "Det pædagogiske personale forsøger at involvere og engagere børnene samt at fastholde deres opmærksomhed i de planlagte vokseninitierede aktiviteter"</i></p> <p>Eks.: Vi bygger 2 huler i skoven. Diverse materialer skal bruges samt mange hænder til at holde, skrue, hamre og holde igen osv. I denne bygge hule sekvens er alle hænder af lige vigtig betydning, uanset om det er børne eller voksne hænder. Den voksne opfatter børnene som kompetente og værdifulde. Fx siger den voksne: "Altså..., uden jer kunne jeg ikke bygge en hule."</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver</p> <p>Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Dannelse og børneperspektiv vil bl.a. opleves i Øster Dahl, når barnet varetager funktionen "Bordpasser" (duks). Her vil værdier som ansvar, vente på tur, personlig mestring og hjælpe hinanden være i spil.</p> <p><i>Kvalid skema 13 Dannelse og børneperspektiv: "Det pædagogiske personale anerkender alle børns forskellighed og medtænker systematisk dette i hverdagens rutiner og vokseninitierede aktiviteter. Det sikres at alle børn kan deltage og at alle ses som en værdifuld del af fællesskabet."</i></p> <p>Eks.: Sara 3 år er bordpasser sammen med Karina 5 år. De går begge til køleskabe for at hente madkasserne og drikkedunkene til frokost. Karina guider og hjælper Sara med hvordan vi sætter madkasser på rullebordet og får ved fælles hjælp kørt rullebordet ned gennem gangen. Efter frokosten tørrer de to bordpassere bordet af og fejer gulvet. De øver sig begge i samarbejde, motoriske færdigheder, og får en følelse af personlig mestring.</p>
<p>Leg</p>	<p>Leg er barnets mulighed for udvikling, læring, dannelse og forståelse af sig selv og andre.</p>

Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Kvalid skema 20 Leg: "Det pædagogiske personale støtter, guider og rammesætter børnenes leg, så den udvikler sig positivt for alle børn. Der gives mulighed for, at der skabes relationer og læring gennem leg. Nye materialer og ideer til leg introduceres med jævne mellemrum"

Eks.: En gruppe børn havde interesse i at bygge en fælde ud af noget træ. I samråd med børnene bygger pædagogen en bro. Den ligger først over et hul på legepladsen, og børnene løber hen over den. Pædagogen foreslår, at de flytter broen ned til træstrammerne ved jordhullet. Den bliver lagt der og pludselig opstår der stor interesse for mange børn om at komme hen og lege med den. Der opstår flere forskellige lege som alle børn, på tværs af alder og køn er med til skabe og deltage i.

I leg oplever barnet flow, mening og tilegner sig forståelse for egen og andres størrelse. Den voksnes rolle i denne proces tager udgangspunkt i de forskellige læringsrum: At være foran, bagved eller ved siden af barnet.

Kvalid skema 20 Leg: "Det pædagogiske personale er lyttende og aflæser børnenes ytringer, ydre adfærd og indre følelsesmæssige tilstand i legen. De bekræfter børnene og sætter ord på det, de ser."

Eks.: 2 større drenge har brugt meget tid på at knække grene af piletræerne. De afbarker derefter grenene og vil have hjælp til at binde barken om hovedet, fordi de leger Ninja turtles. Den voksne hjælper med "pandebåndene" og supplerer legen med Ninja Turtles musik fra bærbar højtaler. 2 mindre drenge hører musikken og opfatter det som Paw patrol musik. Herefter fordeler de 2 mindre drenge rollerne Marshall og Sky med udgangspunkt i musik fra Ninja Turtles.

Læring

Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Læring kan tænkes ind i alle facetter af institutionslivet. I Øster Dahl er staldlivet en del af hverdagsrutinerne. Her er alle muligheder for at bringe læring i spil. Fx læring om form, farve og antal.

Eks.: Har dyrenes foder/vandskåle forskellige farver, og derfor kan man høre den voksne sige: "Peter, vil du tage den blå vandskål hos kaninerne"? Eller: "Pia, vil du hælde 4 kopper foder i skålen"?

Staldlivet giver også anledning til læring om store begreber og værdier såsom respekt, forståelse for et andet væsen og udsætte eget behov.

Kvalid skema 24 Læring: "Det pædagogiske personale hjælper børnene med ideer til handlinger og fælles planlægning. De italesætter og forklarer dagligdagens forløb og hjælper børnene med hvordan de kan handle"

Eks.: Peter løber råbende efter kaninerne og han bliver til sidst frustreret over, at han ikke kan kæle for kaninerne. Den voksne hjælper Peter med at få ro på egen krop, sidde på lille underlag og ved ro, stille bevægelser og en håndfuld mælkebøtteblade kommer kaninerne tæt på Peter og han kan med en voksens hjælp kæle for kaninerne.

Børnefællesskaber

Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det er afgørende for barnets trivsel og udvikling, at barnet er en del af et fællesskab. Det store fællesskab skal tolkes som hele børnegruppen eller stuens børnegruppe.

Eksempler på store børnefællesskaber:

- Barnets fødselsdag i børnehaven
- Fællessang
- Rundkreds
- Spontane udendørslege/fællesskaber som fangelege, gemmelege osv.

Kvalid skema 21 Børnefællesskaber: "Det pædagogiske personale sammensætter børnegrupper varieret og med hensyntagen til børnenes alder, behov og interesser. Børnene kan også selv vælge, hvem de vil lege med."

Eksempler på mindre børnefællesskaber:

- At gå i stalden med få børn, både for at fodre/muge ud og betragte/kæle for dyr.
- At reparere et hegn, som skaber et møde mellem børn som har fælles interesse for værktøj og processen i at skabe.
- At spise i små grupper – børnene afskærmes i mindre grupper under måltidet, således barnet forholder sig til ca. 8 andre børn samt 1 voksen under spisning.

- Spontane børnefællesskaber som opstår ved en sandkasse, et tegnebord eller en cykelbane.
- At førskole børnene samles ugentlig i "Juniorklub" for at tilgodese deres interesser og alderstrin.

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag

Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehaven Øster Dahl forholder os til temaet

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I Øster Dahl er vi opmærksomme på, at læring foregår hele dagen i alle aktiviteter; leg, daglige rutiner, vokseninitierede og børneinitierede aktiviteter.

Kvalid skema 1 Det pædagogiske læringsmiljø: "Det pædagogiske personale forsøger at involvere og engagere børnene samt at fastholde deres opmærksomhed i de planlagte vokseninitierede aktiviteter"

Børneinitierede/spontane læringsmiljø, at følge barnets spor:

Eks.: Ved morgenmads bordet er en dreng optaget af vejret. Han bemærker tåge og spørger ind til vejr-fænomenet. Den voksne følger trop og forklarer om fænomenet "Tåge", samt finder flere oplysninger på I Pad en.

Spontant pædagogisk læringsmiljø:

Eks.: Voksne begynder en pirat leg på legepladsen, og inden for kort tid florerer legen blandt mange børn. Nogle børn følger de voksnes spor, andre børn følger eget spor, men alle er med i samme leg spredt ud i små lommer på legepladsen.

Dagligdagens rutiner og læringsmiljø:

Eks.: I garderoben er den voksnes rolle, at guide og støtte barnet i af-og påklædning. Her øves dagligt i selvstændighed og personlig mestring. I garderoben hænger der fx en påklædningsdukke. Her

visualiseres for barnet, hvilken beklædning er relevant for dagens udeliv.

Fysisk indretning og pædagogiske læringsmiljø:

Eks.: I spisesituationen sætter vi hver dag skærme op og afgrænser så 6-7 børn samt 1 voksen har sit eget lille rum til at spise frokost i. På stuerne bruger vi små madrasser og tæpper på ca. 1m x 1m, som er med til at markerer en afgrænsning af legen, fx med bil og bilbane.

Forældresamarbejde

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi har fokus på respekt, tryghed og vidensdeling i vores forældresamarbejde.

Kvalid skema 11 kontakt og dialog: "Det pædagogiske personale tager initiativ til kontakt til forældrene, og kontakten er kendetegnet ved både udveksling af information og dialog fra begge sider".

Eks.: Vi vægter vi de korte komme/gå snakke med forældrene om morgenen eller eftermiddagen. Vi formidler kort en solskinshistorie fra barnets dag. Vi taler om "alt eller intet" for at vedligeholde relationen.

Et nyankommet forældrepar kan have mange tanker og bekymringer vedr. barnets opstart i Øster Dahl. Vi vægter samtalen ved aflevering/afhentning og sender ligeledes også korte sms/mms i løbet af dagen, der fortæller lidt om barnets trivsel pt. Vi laver mundlig "kontrakt" med de nyankommne forældre om at vi kontakter forældrene hvis barnet er utrøstelig.

Kvalid skema 10 Modtagelse og afsked: " Alle hilser på hinanden i en god atmosfære. Det sikres, at beskeder kommer videre til det pædagogiske personale, der senere skal være sammen med barnet. Rammerne omkring modtagelse og afsked er tydelig for alle børn og voksne."

Eks.: Pædagogen adresserer sit godmorgen/farvel til primært barnet og dernæst dennes forælder. Hvis barnet har brug for tryghed via fysisk nærkontakt (kram og knus) i sit farvel til forælder tilbyder pædagogen sin hjælp. Ydermere er dialogen mellem personale og forældre præget af information og dialog.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi har en skærpet opmærksomhed på familier, som har udfordringer. Vi sikrer, at familien ved, at de har en kontakt pædagog, hvor man sikrer kommunikation mellem børnehave og hjem.

Vi voksne er oftest barnets talerør, barnets oversætter, barnets trøster, barnets regulator, barnets mulighed for at komme videre i leg og udvikling. Fx ved diverse følelsesmæssige udbrud og lign. Vi danner en struktur på hverdagen som barnet profiterer af. Vi skærmer barnet ved at barnet indgår i mindre grupper, spiser/drikker regelmæssigt, holder pauser i løbet af dagen og tilrettelægger aktiviteter som passer barnets udviklingszone.

Eks.: Niels har gennem dagen flere følelsesmæssige udbrud i legen med de andre børn. Han græder, skriger, løber væk og gemmer sig. Voksne omkring Niels aftaler hvordan vi skal takle Niels' udbrud sådan, at han ikke så ofte kommer ud i disse konflikter. Vi aftaler, at det er en fast voksen der som udgangspunkt tager sig af at bringe Niels tilbage til en sindstilstand hvor han igen får mulighed for at lege med de andre børn. Fx hjælper vi Niels med at sætte ord på sine følelser og reaktioner. Vi siger fx: "Jeg kan se du blev ked af det. Hvad skete der?" Vi trøster og hjælper Niels tilbage til legen med de andre børn igen.

Sammenhænge

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

I Øster Dahl arbejder vi med overgange fra børnehave til skole. Vi udarbejder årligt dialogprofiler, som deles med forældrene i form af en forældresamtale.

Kvalid skema 18 Samarbejde mellem børnehave, skole og SFO. "Det pædagogiske personale inddrager forældrene i et samarbejde om overgangen fra børnehave til skole og SFO. Kommunikationen og tiltagene er tydelige, og der er plads til både personalets perspektiver og forældrenes perspektiver".

Fra september til juni samler vi en gang om ugen vores før- skole børn i vores juniorklub. Her arbejder vi med børnenes selvværd, fællesskab, sociale færdigheder, koncentration, fordybelse, selvhjulpenhed, og sprog.

Kvalid tema 18 Samarbejde mellem børnehave, skole og SFO. "Der er nedskrevne mål for overgangsaktiviteter, som for det pædagogiske personale tager udgangspunkt i, og der er udviklet en praksis for, hvordan der er gennemsigtighed, så børnene kan se og forstå formålet".

	Eks.: Juniorgruppen er vores førskole gruppe, som samles hver tirsdag i tidsrummet 9-11. Her arbejder de med barnets selvværd, fællesskab, udvikling af sociale færdigheder, koncentration, fordybelse, leg/læring og selvhjulpethed. Eks.: materialet fra Mary Fondens fri for mobberi findes frem og der samtales om hvad følelser er for noget og laves en praktisk øvelse i hvordan man kan give sin bedste ven massage.
Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?	Vi arbejder med inddragelse af lokal miljøet, når der kommer håndværkere til børnehaven. <i>Kvalid tema 17 Samarbejde i lokalmiljøet. "Det pædagogiske personale benytter sig af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder med henblik på at skabe udvidende læringsmuligheder for børnene."</i> Eks.: Der bliver kørt sand og fliser af lokale park og vej folk. Vi afskærmer med bånd, lægger tæpper på græsset, sådan at børnene gennem hele dagen får mulighed for at følge med i håndværkernes arbejde med at grave, stampe, jævne ud og endelig lægge fliserne. Vi voksne er deltager sammen med børnene og sætter ord på processen, som håndværkerne er i gang med. Samtidig lærer børnene respekten for andres arbejde ved ikke at gå i vejen, men blive på tæppet og betragte og lære.

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Vi modtager i øjeblikket en del nye børn på 2,11 år. De nye børn har brug for at have de voksne tæt på – sådan at trygheden etableres. Samtidig har vi for at til gode se hele børnegruppen valgt at opdele børnene i 2 grupper (de 3-4 årige og de 5-6 årige).

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi indretter vores grupperum, så der er mulighed for at lege uforstyrret i mindre grupper. Her er børnene også aldersopdelt.
I det psykiske læringsmiljø	Vi er bevidste om, at relationen mellem barn og voksen er med til skabe tryghed og genkendelighed for barnet. Tryghed og nærvær bliver barnets fundament.

I det æstetiske læringsmiljø	Vi understøtter barnets kreative tiltag ved fx at udstille barnets kreationer. I grupperum og gangarealer udstiller vi børnenes kreative ting. Herved oplever vi at børnene oplever stolthed.
-------------------------------------	---

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det **DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG** i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

<p>Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Susanne som er ny i børnehaven og ikke dansk talende sidder alene på gulvet og leger. Hanne kommer og spørger: "Må jeg være med"? Susanne kigger på den voksne og signalerer: "Jeg har brug for hjælp". Den voksne siger: "Du kan svare ja eller sige nej" Susanne nikker til Hanne, og så går legen i gang mellem de to børn. Den voksne hjælper yderligere legen i gang ved at sætte afskærmning op, så begge børn kan lege uforstyrret.</p>
<p>Børn i udsatte positioner: Se ovenstående praksiseksempel</p>
<p>Forældresamarbejde: Ellen er utryk ved at blive afleveret i børnehaven. Personale og forældrene aftaler en strategi omkring Ellen s aflevering. Hun får det samme stykke legetøj hver morgen hun afleveres og efter en tid er hun tryk ved både børn og voksne.</p>
<p>Sammenhænge: Tina er genert, forsigtig og tilbageholden. For at hjælpe Tina inden skolestart aftaler personalet, at de aldrig "tysser" på hende og lader hende være højlydt.</p>

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

Vores børnegrupper er Svalestuen og Sommerfuglestuen. Begge grupper er aldersintegreret med børn fra 2,11 år og op til 6 år.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi opdeler børnene i mindre grupper gennem dagen for både at give plads til leg og bringe hvert barns sociale kompetencer i spil.
I det psykiske læringsmiljø	For at understøtte børnenes sociale fællesskab har vi på Sommerfuglestuen i en periode valgt at lave en gruppe af 5-6 årige, som har deres eget lokale til leg og fælleskab.
I det æstetiske læringsmiljø	Jævnfør ovenstående eksempel har vi valgt at indrette lokaler på vores 1. sal til netop denne aldersgruppe. Læringsmiljøerne til gode ser med målgruppen. Fx konstruktionslegetøj og inventar til rollelege. Vi bestræber os på, at skabe en ramme som er rolig og uden for mange forstyrrelser.

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

<p>Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Marissa siger: "Kan du huske en dreng, der engang gik her i børnehaven"? Den voksne siger: "Ja, ham kan jeg godt huske og hør hvad han engang gjorde. Han byggede vinterstøvler af magneter!" Marissa går herefter i gang med at bygge en vinterstøvle af magneter. Pludselig er yderligere 5 børn med i legen om at bygge vinter støvler af magneter. Alle bidrager herefter til legen med forskelligt input.</p>
<p>Børn i udsatte positioner: Når et barn har en afvigende adfærd reagerer resten af børnegruppen på det. Her sørger den voksne for at, at være barnets "oversætter" og have fokus på barnets intentioner og ikke barnets handlinger. Fx: Det meget sensitive barn, der reagerer overraskende på, at dagens kalenderpakke er til ham.</p>
<p>Forældresamarbejde: Kenneth og Karen leger ofte sammen i børnehaven. Den voksne spørger børnene: "Har I nogensinde leget sammen derhjemme?" Børnene svarer nej. Herefter hører den voksne, at børnene aftaler hvad de kan lege med hjemme hos hinanden. Den voksne går efterfølgende til forældrene og fortæller om det kunne være en god idé, at børnene legede sammen?</p>
<p>Sammenhænge: Vi har en juniorgruppe, som mødes hver tirsdag. Juniorgruppen består af de kommende skolebørn. Her laves fælles aktiviteter målrettet skolestart. Fx.: arbejder de med koncentration, selvhjulpenhed, leg med sproget og udvikling af sociale færdigheder.</p>

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

Vi har en børnegruppe med fortrinsvis dansk talende børn. I øjeblikket har vi 3 børn med andet sprog end dansk som modersmål.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi har fået tæpper med bogstaver på. de ældste børn bruger tæppet ved at hoppe rundt på bogstaverne og staver vedkommende ord. Fx deres eget navn.
I det psykiske læringsmiljø	Når vi indgår i samtale med barnet, bruger vi spørgsmål som: "Hvad tænker du om...?" "Fortæl hvad skete der så...?" Når vi holder samling eller har højtlesning indbyder vi til samtale om den bog vi læser. Vi taler om billeder, og forsøger at give plads til afbrydelser fra børnegruppen. I konflikter mellem børn forsøger vi at sætte ord på børnenes følelser fx: "Der blev du ked af det..."
I det æstetiske læringsmiljø	Der er billeder på hvert barns garderobe og skuffe på gruppen. Vi har i forbindelse med Corona lavet plancher som viser hvordan børnene skal vaske deres hænder.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:

Vi er opmærksomme på, at etablere sproglige læringsmiljøer gennem alle vores dagligdags rutiner. Det kan være i garderoben, ved måltidet, ved puslebordet. Fx: Vi har i garderoben lavet en påklædningsdukke, som viser dagens aktuelle påklædning (flyverdragt, termotøj m.m)

Børn i udsatte positioner:

Susanne har et andet sprog end dansk. For at kommunikere hiver hun fat i det voksne for, at få dem til at forstå hvad hendes intention er. Vi tilpasser vores kommunikation og kontakt til det enkelte barn ved øjenkontakt og følger op på hendes intentioner.

Forældresamarbejde:

Såfremt der er børn, der har brug for tale-høre konsulent bistand, så gør vi brug af først institutionsrådgivning, og kan indstille til PPR for at igangsætte en sprogundervisning.

Sammenhænge:

Tina er genert, forsigtig og tilbageholden. For at hjælpe Tina inden skolestart aftaler personalet at de aldrig "tysser" på hende og lader hende være højtlydt.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse

I børnehaven Øster Dahl har vi et stort udeareal med mange muligheder for motorisk udfordringer. Her i vinterhalvåret har vi en gruppe børn, der er meget optaget af sne og is. Udelivet er højt prioriteret hos børnene. Udeleg giver mulighed for, at børnene kropsligt kan lege med både lav og høj intensitet.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>Vi er en naturbørnehave, og opholder os meget i uderummet året rundt. Sammen med barnet bruger vi de mange forskellige underlag (græs, fliser, kuperet terræn, grus) til at understøtte barnets grovmotoriske udvikling.</p> <p>Vi vedligeholder vores fysiske rum uden for sådan at der er små aflukker til uforstyrret leg.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Når vi spiller trommestopdans udfordres børnenes sanser i høj grad. Høj intensitet og lav intensitet. Uanset barnets forudsætninger kan alle være med i denne kommunikationsform med krop og sanser. Rammen skabes af den voksne.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Når vi indretter rum har vi en opmærksom på hvordan fx vi indretter så det virker hjemligt med en rar atmosfære.</p> <p>Vi hænger billeder op med farver som er rolige.</p>

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:

Der er faldet sne udenfor. Børnene er meget opsatte på, at komme ud og lege i sneen. Det aftales at vi vendte om på vores dagsrytme, sådan at vi straks kunne gå ud på legepladsen og lege.

Børn i udsatte positioner:

Vi har via vores daglige udeliv fokus på, at børn der kan være motorisk udfordret støttes i at bevæge sig trygt rundt på vores kuperede udearealer med voksen hjælp. Enten fysisk hjælp eller verbal guidning.

Forældresamarbejde:

Vi har et tæt og godt forældresamarbejde med forældrene, hvis vi opdager at deres barn har behov for støtte til den motoriske udvikling. Vi har mulighed for, at kontakte institutionsrådgivningen, indstille til PPR hvor ergoterapeut evt kan igangsætte et forløb med barnet.

Sammenhænge:

Såfremt et barn har motoriske udfordringer har vi mulighed for, at bevæge os rundt på vores mange forskellige udearealer.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, udeliv og science

Vi har en børnegruppe med aldersintegreret grupper med børn fra 2,11 til 6 år fordelt på to grupper.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vores udearealer har mange materialer tilgængelige. Fx jord, mudder, vand, grene, kogler, blade, som børnene kan lege med.
I det psykiske læringsmiljø	Vi tænder bål og børnene er meget opmærksomme på at den voksne ikke kommer til skade med ildoptændningen.

	Børnene erfarer, at når træet er vådt kan det ikke brænde. De har en stor nysgerrighed på ild. Og begreberne omkring vådt og tørt træ.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har opdelt legeplads og haven i forskellige legezoner. Det er i sandkassen vi graver, vi cykler på cykelbanen, kostene har deres faste plads. Vi følger børnenes spor og sætter telte/huler op, laver en midlertidig købmand/isbod, såfremt legen dedikerer det. Indenfor har vi billeder i børnehøjde af vores dyr fra stalden.

Når vi arbejder med natur, udeliv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Eks.: Pædagogen sætter sig på gulvet i kaningården. 5 børn får hver deres lave skammel at sidde på. Vi sidder sammen helt tæt og stille og betragter kaninerne løbe omkring. Vi taler med lave stemmer og får mulighed for, at røre ved og tage en kanin op. Et særligt fællesskab opstår mellem børn og dyr.
Eks.: Mette gynger på gyngen og falder af ned i sandet. Mette erfarer, at sandet er hårdt og frossent at lande i - modsat om sommeren hvor sandet er blødt. Dette giver anledning til læring mellem Mette og pædagogen om science begreber.
Børn i udsatte positioner: Vores gode udendørs rammer skaber plads og rum til børn, der har brug for det.
Forældresamarbejde: Vi informerer forældrene om nye tiltag i stalden, og opfordrer alle forældre om at tage en stald vagt i weekenden, og få fordret dyrene. Børnene oplever derved sammenhæng mellem børnehavelivet og hjemmelivet.
Sammenhænge: Når vi modtager nye børn fra dagplejen kan dyrene i stalden være indgangsvinklen til at få en god kontakt og en umiddelbar relation opstår mellem barn og pædagog.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab

Vi har en børnegruppe med aldersintegreret grupper med børn fra 2,11 til 6 år fordelt på to grupper

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi sørger for, at materialer som farveblyanter, blyantspidser, tusser, sakse, papir er tilgængeligt i børnehøjde.
I det psykiske læringsmiljø	Vi italesætter over for børnene, at vi alle er forskellige, har forskellig kulturel baggrund og at vi ser det som en ressource.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi hænger børnenes kreative projekter op forskellige steder på gruppen og andre steder i huset.

Når vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab kan det ses at vi står på det **DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG** i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:

Juletiden er fyldt med traditioner. Fx afholder junior gruppen Santa Lucia optog, vi har en julekalender med små pakker (sponsoreret af forældrerådet), vi har advents rundkreds på tværs i huset og vi synger julesange. Vi laver også julegaver med børnene, som de får med hjem til under juletræet.

Børn i udsatte positioner:

Eks.: Jens har svært ved at deltage i advents rundkreds sammen med de andre børn. Han løber rundt og er urolig. Den voksne tager ham i hånden og siger: "Kom du skal sidde her ved mig, så vi kan være med sammen"

Forældresamarbejde:

Når vi afholder vores årlige Santa Lucia optog inviterer vi forældrene til at se optoget og få en kop kaffe. Det giver en stolthed for børnene, at deres forældre deltager og fra forældrenes side giver det mulighed for at opleve barnets hverdag på tæt hold.

Sammenhænge:

Når der kommer nye børn på besøg benytter vi ofte de "gamle" børn til at være guider i vores lokaler og på vores legeplads. Det har en stor betydning for begge parter, at blive vist rundt og at være guiden.

Systematisk evaluering

